

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1398

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2441

A S C E T I C I

2442

lis Horis canonicas debeat meditari et sic deuote ac utiliter expendere tempus suum. Initium: Cadente Horologio mox in momento et quasi in iatu oculi surgens statue in animo tuo te audire vocem illam terribilem, que fiet in iudicio. Surgite mortui &c. Tituli piae hujus Meditationis sunt: Misericordia captiuat. veritas iudici presentat. Paciencia flagellat. Obediencia crucem ornat. Caritas vulnerat. Iusticia deponit. Humilitas sepelit. Si Opusculi sequentis Inscriptio sincera est, praesentis notitiam non habuere Quetifus et Echardus.

VII. fol. 108. *Incipit Epistola eiusdem fratri Humberti (de Romanis) Magistri ordinis quinti predicatorum. quam scripsit de tribus substantiis. (Votis) ordinis et de quibusdam aliis virtutibus. Et per totum ordinem ad provincias singulas Eam misit. Initium: Filijs gratie et coheredibus glorie fratribus karissimis &c. Editiones et Codices hujus Epistolae enumerant supradicti Bibliothecarii T. I. p. 147.*

DCXXXIX.

65 Codex membraneus lat. Sec. XV. Folior. 247. f. per duas columnas charactere crasso, angulo- so non ineleganter scriptus et picturatus complectitur I. Opus asceticum de Eruditione Religiosorum in Libros VI. distributum, quo- rum δικαιοποιῶν damus ex Fol. I. p. 2. *Primus liber est de gratia edudionis Religiosi de seculo facta. Se- cundus liber ostendit quomodo Religiosus debeat se babere ad corpus*

suum. Tertius liber ostendit quod multum temptantur Religiosi seculum relinquentes. Quartus liber ostendit quomodo Religiosus debeat ordinare animum suum. Quintus liber docet quomodo Religiosus debeat se babere ad proximum. Sextus liber est de quiete mentis in deo quod est excellentissimum bonum. Sequitur Praefatio hoc rubro: Incipit prologus in librum eruditionis religiosorum. Erudire ierusalem ne forte recedat anima mea à te &c. Sub finem autor genus vitae suae manifestat: Ego in ordine fratrum predictorum minimus de benignitate saluatoris non de propriis viribus confisus presens opus ad dei gloriam et humilium profectum compilare volui. Prologo succedit nova Librorum in Partes, et Partium in Capitula divisio, et tandem Opus ipsum hoc initio: Qui gratiam acceptam non agnoscit de ea gratias non agit et eius amissione reddit se dignum et alterius gratie susceptione indignum. Finis Libri ult. o quam gloria dicta sunt de te civitas dei &c. Explicit liber eruditionis Religiosorum. Benedictus deus qui incepit et compleuit. Tractatus hujus vere pii et lectu digni, qui sub in institutione Religiosorum inscriptus fuit, autorem quaedam Mspta et Editiones produnt F. Humbertum de Romanis generali O. P. Magistrum. At Quetifus et Echardus T. I. Scriptt. Ord. Praed. p. 134 magno vetustissimo- rum Codd. manu exaratorum con- sensu illum alteri Sodalium suorum, plurimumque operum auctori F. Guillermo Peraldo sive de Petra alta,

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1398

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2443

C O D I C E S

2444

Peyrauta, Perault, Gallo, qui an. 1250. mortem obpetiit, vindicant, ipsa etiam scribendi ratione persuasi.

II. et quidem Fol. 136. habetur aliud Opus asceticum inscriptum *Liber de doctrina cordis*, divisumque in Tractatus VII. quorum conspectum rursum ex *Fol. 1. p. 2.* exhibemus: *Primus Tractatus est de preparatione cordis qui babet tres partes principales. Pars prima docet cor preparare sicut dominus preparatur ad dignum hospitem recipiendum. Secunda pars docet quod debeat cor preparari domino ut cibus ad comedendum. Tercia pars ostendit quod cor preparari debeat ad modum sponse ut sponsus suo placat. Secundus Tractatus est de Custodia cordis sub similitudine vasis pretiosi. et nobilis castri ex omni parte obseSSI &c. Tercius Tractatus est de apercione cordis ad modum libri qui aperiendus est ad legendum Et ad modum dominus cuius ostium aperiri debet ad pulsantem intromittendum. Quartus Tractatus est de stabilitate cordis &c. Quintus Tractatus est de datione cordis videlicet cui. quare. et quomodo cor sit datum &c. Sextus Tractatus est de Eleuacione cordis scilicet quare et quomodo cor sit leuandum &c. Septimus Tractatus est de Scissione cordis et cetera. Prologus incipit: *Preparate corda vestra domino verba sunt Samuelis in libro Regum. loquitur dominus predictoribus &c. Hinc forte factum, ut hoc Opus alicubi etiam Speculum Concionatorum inscriptum sit. Initio illius iterum repetitur: Preparate corda vestra do-**

mino. Finis vero est: eternam letitiae visionis securitatem concedat nobis deus omnipotens trinus et unus super omnia benedictus per omnia s. f. amen. Si de Autore Tractatus hujus in Bibliothecis passim adservati, quin et latine et gallice plures typis procusi quaeras, est is, testibus Quetifo et Echardo supracit. T. I. p. 248. F. Gerardus Leodiensis O. P. Scriptor Sec. XIII. quem illi Divinum aevo suo appellatum volunt moti Codice quodam, cui inscriptum: Sermones sunt bic Fratris Gerardi de Liege le Devin, quod fortasse nil nisi agnomen familiae Viri hujus pii fuerit. Ad calcem nostri minio legitur: Anno domini M°. CCCC°. XXIII°. finiti sunt libri de eruditione religiosorum et de preparacione cordis ad laudem domini nostri ihesu christi procurante fratre Angelo Abate in Runa cuius anima requiescat in requie sempiterna cum omnibus fidelibus defunctis et cum domino nostro ihesu christo. Cui cum patre et spiritu sancto sit honor et gloria per eterna secula seculorum Amen. Runa antiquissimum in Stiria Ord. Cisterc. Coenobium est, cui hic Angelus cognomine Manssee laudatus Praeful, et ab Ernesto Duce ad Constantiense Concilium alegatus ab an. 1399. ad an. 1424. praefuit. Vides itaque laborem anno ejus emortuali terminatum fuisse. De eo Erasmi Frölichii Diplomat. sacr. Stir. P. II. p. 49.

III. et quidem Fol. 209. Incipit registrum de purgatorio sancti patricij. Sequitur Praefatio, quam

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1398

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2445

ASCETICI.

2446

quam exscribimus, ut de totius Tractatus ratione Lectori constet. Multifarie multisque modis olym deus et dominus noster ibesus christus per evangelistas apostolos discipulos doctores suos ac predicatorum uerbum dei predicantes viam salutis ostendens Nouissime tamen diebus istis videlicet Anno domini M°. CCC° XLIII°. eandem viam salutis per quam immediate perueniri potest ad contritionem et ad penitentiam et ad dei gratiam et gloriam loqui dignatus est nobis in quodam sibi dilecto et caro adoptionis filio nomine georio de vngaria filij cuiusdam magnatis militis et baronis de vngaria qui cussaphan nominatur Qui georius deuocione et penitentia ductus penitentia digna de suis maximis peccatis utpote ducentis et quinquaginta homicidijs multisque alterius generis et modis peccatis sufficienter et deuote peracta decreuit peregre proficisci non equitando sed peditando et visitare purgatorium beatissimi patricij confessoris et quondam archiepiscopi armachani primatis ybernie. et sicut dictum est purgatorium visitare cum dei auxilio decreuerat ita et uisitauit sicut patet per patentes literas sigillis autenticis sigillatas videlicet domini Archiepiscopi armachani. domini Richardi nunc in ciuitate armachana archiepiscopi et sacre theologie dignissimi professoris ac eciam quam plurium aliorum videlicet domini Nicolai nunc episcopi Chlochorensis in cuius dyocesti est ostium purgatorij supradicti Item fratriss pauli regularis canonici ac prioris Conuentus insule purgatorij sancti patricij supradicti

ac eciam prioris generalis hospitiorum ybernie ordinis sancti jobannis ierosolimitani Et quia in ore duorum uel trium testium statim nne uerbum. sequitur quod testimonium IIII^{or}. uirorum supradictorum talium et tantorum ipsorum sigillis authenticis confirmatum a veritate non vacare sed verissimum a fidelibus debet firmiter reputari Veritatem autem supradictae visitacionis purgatorij. supradictus dominus Richardus archiepiscopus armachanus testatur per suas literas triplicatas quarum prima est ista de uerbo ad uerbum fidelissime compilata. Sequuntur jam Literae. Prima ad ipsum Georgium, qui vngarus habitator regni Appulensis vocatur. Invitat illum Richardus ad se in manerium suum Drumeskin et subscribit: Datum die ista mercurij in manerio nostro quo supra sub sigillo nostro autentico.

Altera uniuersis christi fidelibus Richardus testatur, quod uir iuuenis quasi XXIII^{or}. annorum Georius nomine a se literas conducentes ad purgatorium, qui locus in dyocesti Chlochorensi inter homines minus domitos situatur, obtinuerit, ibique peregrinationem consummaverit et juramentum desuper praestiterit, subscribitque: apud drumeskin manerium nostre ecclesie armachane Sub nostro sigillo XXII. die mensis Februarij. Anno domini secundum computacionem nostre ybernitane ecclesie M°. CCC°. XLIII°. et consecrationis nostre anno VII. Richardi consecratio, teste Jac. Warao Hibern. sacr. p. 20. incidit in an-

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1398

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2447

C O D I C E S

2448

1347. Redundat igitur librarii vi-
tio et supra in *Praef.* et hic et in
Epistola sequente X. rescriben-
dumque M°. CCC. LIII. Epistola
haec tertia ab Archiepiscopo data
est dilecto nepoti magistro Richardo
radulfi reditori ecclesie lyeboloi (sic.)
canonico Nublatensi Romam et sub-
scripta eodem loco, anno et die.
In hac Georgius dicitur filius cu-
iusdam nobilis commorantis Neapo-
li sed de regno Ungarie et vidisse
mirabilia de viuis et mortuis de sal-
uatis et perditis. Que uero, con-
tinuat Richardus, nostra persona
nobis expressit ab eo cum ad uos
uenerit fortassis faciet uos scire aut
prudenter poteritis extorquere. His
literis accedit *Priuilegium Pauli*
prioris et Conuentus insule purga-
toriij sancti patritij datum In fini-
bus seu finalibus partibus mundi in
Craftino sancti Nicolai episcopi An-
no domini M°. CCCLIII°. Priuile-
gium domini Nicolai (Mac - Cata-
said mort. 1356.) chlochorensis
episcopi. Datum in ciuitate nostra
chlochorensi in Craftino nativitatis
domini. Anno eiusdem M°. CCC°.
LIII°. Denique *Priuilegium domini*
Jobannis de fronzwick prioris iero-
solimitani. Datum in manorio no-
stro kylmainaz die mercurij proxi-
ma post conuersationem sancti pauli
apostoli. Quae omnia idem testan-
tur. Consequitur jam ipsa historia,
qua narratur Georgius noster filius
nobilis et potentis viri domini Cris-
saphani (sic) de Ungaria militis
sicut clarissime in Romana curia
probatum est per quam plures no-
biles milites et scutiferos ac etiam
religiosos vngarie nationis homines

constitutus in apulie partibus capi-
taneus per Illusterrimum principem
et dominum dominum Regem vn-
garie super quamplures ciuitates et
castra quamplurima et singulariter
super quandam ciuitatem que dici-
tur Troya (in Provincia nunc vul-
go Capitanata) situatam in marit-
tima prope ciuitatem kray in kary-
li que vulgariter dicitur karleton et
super multa castra videlicet Anis-
seiam et alia quam plurima valde
crudeliter egisse praedando et cae-
dendo, sed tandem in se reversus
petuisse Romanam Curiam, ibique
facta exomologesi, susceptoque ad
D. Jacobum in Galloeciam itinere,
ea in regione sex ipsis mensibus
vitam duxisse solitariam, dein vero,
ubi ab Anachoreta de S. Patritii
Purgatorio intellexisset, illud ade-
undi impetum cepisse. Hic jam lo-
cus purgatorii, ritus, quibus ini-
tiantur, qui in illud admitti postul-
ant, et visa ibidem Georgio ob-
jecta describuntur. Sunt vero Sce-
nae XXVIII. quarum VIII. inscri-
bitur: De apparitione patris georij
et trium fratrum. Adparent scili-
cet quatuor Cacodaemones per-
sonati, qui illum ad abnegandam
Christo fidem incassum solicitant,
neque aliud inde discere licet, nisi
Stephanum fratrum minimum Ge-
orgio carissimum fuisse. Ultima
hanc rubricam praefert: De am-
basiatibus georij. Tempora vivendi
Principum, ad quos Michael Arch-
angelus mandata perferenda tra-
dit Georgio, mire concordant.
Sunt autem praeter Richardum Ar-
macbanum et Soldanum babilonie
Eduardus III. Rex Angliae cum
eius

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1398

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2449

ASCETICI.

2450

ejus Matre, quae erat *Isabella Philippi Pulchri filia, Johannes II. Rex Franciae, et Innocentius VI. Pontifex Romanus.* Qui autem fuerint ambasiate, subdit *iegoφαντns noster, georius non expressit nisi illis ad quos missus est.* Ha-
giographi Belgae, qui de S. Pa-
tritii Purgatorio T. II. *Martii ad*
diem XVII. fuse tractarunt, post
Öeni militis in purgatorium ad-
missionem, quam Matth. Paris an.
MCLIII. adsignat, et *Henricus Monachus Saltereiensis* scripto
commendavit, postque Canonico-
rum Regularium in Insulam ingre-
sum nullo potuerunt indicio depre-
hendere, cuiquam tale quid, qua-
le Öeno, accidisse. Ignotus itaque
illis mansit Hungarus noster, in
multis Öeno geminus. Invenio ta-
men in *Montfauconii Bibl. Biblioth. Mss. T. I. p. 16.* inter Codd. Chri-
stinae Suecae in Vaticanam trans-
latos n. 122. *Legendas* quasdam,
quas inter *Peregrinatio Georgii Equitis Ungarici et de Purgatorio Germanice scripta.* An vero
alterutra lingua typis unquam com-
missa fuerit, id, quod sub artis
initia, rudi illo, et literarum παλιγγενεσιν praecurrente aevo piis
ejusmodi fabellis, puta *Visionibus Tondali, Brandani &c.* non semel
usuvenit, ingenue confiteor me
ignorare. Regem illum Hunga-
riae, sub quo meruerit Georgius,
Ludovicum I. fuisse, qui an. M.
CCC.L. regno Neapolitano ite-
rato potitus est, docet historia.
Patris vero Georgii nomen, quod
in Codice nostro *Cuffaphan*, fre-
quentius vero *Crißaphan* scribitur,

eo deducere quem posset, ut Vi-
rum illum Provinciae in Croatia
Criſiensis Banum fuisse coniectet.

DCXL.

Codex partim membraneus, ⁴⁷⁴ partim chartaceus lat. Sec. XV.
Folior. 278. 4. per duas columnas
exaratus, et rubricis distinctus,
olimque pertinens ad *Locum Beatae Mariae de Paradiso*, coeno-
bium, ut arbitror, Virginum S.
Clarae ad Rbenum situm, com-
pletitur Opus Asceticum, seu,
ut in calce adpellatur *Librum de monastica Vita.* Indici praemitto
haec minio subduntur: *Hunc librum edidit Reuerendus Sacre Theo- logie lector frater chonradus de czeñ pater conuentus in nurenberga Ordinis fratrum heremitarum Sancti Augustini.* Qui omnium proprietariorum verus inimicus semper fuit. Et hoc vita et moribus ac scriptis suis manifestissime ostendit.
Notum fuisse Scriptorem hunc *Oſſingerο Bibliothecae Augustin.* Conditori inde arguas, quod p. 256. legitur: *Conradus Zenners vide Lit. Z. Zenners Conradus.* At nihil ibi, neque alibi, quod norim, si *Gesneri Bibliothecam* excipiam, quae *Codicis nostri* mentionem facit, corrupto tamen Titulo, et Autoris nomine, qui *Conradus de cenns* dicitur. Ego vero eum ab oppido aut pago patrio *Zenn* ditionis *Ansbacensis* adpellatum autumo. Aevum illius ex ultima *Codicis* clausula liquet, ubi *Conradus de czenn* adhuc in humanis degens Anno do-
mini M°. CCCC. LIX. audit. Pro-
logus